

КУҢУН КИҢИ КУТА-СҮРЭ

Күһүнү киһи күлбүтүнэн...

Саха өһүн хоһоонун сорбото.

Унылая пора! Очей очарованье!
Приятна мне твоя прощальная краса —
Люблю я пышно природы увяданье,
В багрец и в золото одетые леса...

А. С. Пушкин.

Саргылаах, уйгулаах са-
маан сайын ааста. Курус са-
наа көбөр күтүр күһүн кэл-
лэ. Кырдык да, халлаан
улам тымныйан, сотору-сото-
ру уһун ардактар кэлэһинэр,
үөн-көйүүр иһийэн, көтөрдөр
сосуруу көтөһнөр киһи эрэ
санныһыар кэмэ буоллаҕа —
күһүн. Аны сотору сир то-
нон, хаар түһэн айылдыбыт
иһийэбэ турдаҕа. Ити ба-
рыта самаан сайын устата
бөһөргөөбүт, түпсүбүт кү-
рүөбүтүн (аурабытын) сах-
саппат, ол оттон сизэтэрэн
түпсүбүт куппугун-сүрбүтүн
баттаабат буолуон табыллы-
бат кэм кэллэ.

дуохуйар, ол аата барыбыт
салгын кута, күһүн да буол-
лар, салгыы бөһөргүүр. То-
то-хана эгэлгэ аһы аһаан, эп-
пит-хаамыт уйгутуһан, буор
куппугун чингир, тупсар.

ньөрдөр, эти-синни сэргэх-
ситэр наһаа үчүгэй түгөннөр.
Итилэргэ барытыгар куппугу
бары өрүттэрэ: ийэ, буор,
салгын куттар — тупсаллар,
ол аата күрүөбүт бүтүннүү
уйгуланар, куппугу-сүрбүт бү-
түннүү бөһөргүүр.

нүтүн сабаланаар. Ону ко-
тельнайдары, ититэр тиһик-
тэри кэмгэр бэлэмнээбэккэ
куруук-хойугатан сабалыыл-
лар.

БИЛБИТ-КӨРБҮТ ЭППИТ...

сахсатар, ол онон куттарын-
сүрдэрин тоһугар курдуктук.
Мань инникитин табатык
өйдөөн, сөптөөхтүк дьаһанар
буоларбыт наада.

хагатарга, кыстыкка бэлэм-
нэнэргэ, дьэһи-уоту, таҥа-
һы-сабы бэлэмниргэ өссө
дьаныһан үлэлээххэ, күһүн-
нү айылда оэлэтэбит сэд-
дэх үтө күһүнүн табатык
туһаныаха, мунхаба, бул-
ка кытта сатыаха, кини-
наары холуннарбакка, са-
нааны-инээни түһэрбөккэ,
үөрэ-көтө сылдыаха. Оч-
чоҕо сайын түпсүбүт куккут-
сүргүт өссө бөһөргүө, сили-
гили сайдыа.

Рум УШНИЦКАЙ,
РФ журналистарын
Союһун чилиэнэ.

XXI үйэ! Чаһыны тэгнииргэ уолдыаста

НОСТРАДАМУУ БЫРЫТААЧЧЫЛАР АЛБАҤЫЛЛАРЫГА ЭРЭНИЭБИН

Быһаччы эттэххэ, XXI үйэ 2001 сыл
тохсунуу 1 күнүн түүнүгэр сабаланыа-
ҕа. Ол эрэри 2000 сыһыппара киһини олус
умсугутар.

тыгар тахсыахтарын сөптөөх алдьархай-
даах ыһырыктарга кырдык-хордук кур-
дук сиктээһин. Киһилэргэ сорохторо,
астрологияны уонна атын оккультнай
наукалары итэһэйээччилэр чугастаабы
сылларга киһи аймаҕы араас быһылаан-
нар күүтэллэр дьэ сабаҕалыыллар. Ма-
ныаха бары сибэтэй кинигэлэргэ, ол иһи-
гэр Коранга, икки Заветка сиктээһин,
киһилэр этэллэринэн олорго Апокалип-
сис курдук аан дойдутаабы катаклизм-
нар балачка чуолкайдык этиллибиттэр.

дьяан ыһахтара, Марсель урусхалла-
һыаҕа. Париж эмнэ бэрдэ суох дьылда-
ны күтүр — киһинэхэ «тимир, уот, чу-
маа уонна буускалар» саба түһүөхтэрэ.

лэри киллэрэ этилэр.
Киһи аймах олоһун хаачыстыбата хай-
дах буолуоҕай? «Үһүс аан дойду» гражд-
даннардыгар киһи үчүгэйи этэрэ кэмчи.
Өскөтө тупсар да буоллаҕына, улахан
ыстангалаһына суох буолуо. Футуролог-
тары итэһэйдэххэ, индустриальной сай-
дыылаах дойдулары саамай дьингээх
дыктилэр күүтэллэр. Ханьыктар? Элбэх-
тэр. Холобур, «өйдөөх» дьэһэлэр, олорго
олоххо улахан суолталаах функциялар
барылары кэриэтэ улахан кыахтаах комп-
ьютердар көмөлөрүнэн толорулуохтара.
Оптической уонна спутниковой сибээс кө-
мөтүнэн биир системаҕа холбонуллан, ки-
һилэр биһиги бары сырыыларбытын кэ-
тээн көрүүхтэрэ, дьэһэбэр хаһан кэлэргин
билиэхтэрэ, ити кэмгэ ититэр системаны
холбохтара, түннүк сабытын аһахта-
ра, уоту холбохтара, аһылыгы сылытар-
га хамаанда биэрэхтэрэ. Тугу баҕарар
атыылаһарын, ону тэнэ аһы-үөлү аҕа-
лы уо.д.а. ЭВМ-нан толорулуоҕа. Ван-
най хос личней гигиена мистэттигэн ха-
рах уонна кулгаах диагностикаһын киһи-
нигэр кубулуйуо. Халаатын бэлэһингэ
хаан баттаһынын туһунан дааннайдары
«сустан ылар» аппарака кубулуйуо, оттон
туалет баҕардаххына, доруобуйан туһу-
нан дааннайдары компьютерга биэрнэ,
наадалаах анализтары барытын оҕоруо.

В. ПРОКОФЬЕВ, «Труд» корр.

